

CALEA MĂNTĂVIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Măreția și mizeria omului

Vorbirea despre om înseamnă a lua în considerare însăși calitatea celui care formulează diferite întrebări despre om sau despre cel care se pronunță în mai multe privințe, referitor la existența omului pe pământ. Ce este cu adevărat omul, am încercat să arat cu un alt prilej, dar, pornind de la cele spuse atunci, am dori să extindem aceste considerații despre om, privite acestea în contextul celor două cuvinte: *măreție și mizerie* umană. Cunoscutul gânditor francez Blaise Pascal se referea și el în lucrările sale despre om, la înălțimea sublimă a originii se destinului său, pe de o parte, dar, și la partea de umbră, de întuneric și de mizerie morală a omului, pe de altă parte.

Pe ce se întemeiază măreția omului? Iată, o întrebare esențială în ce privește omul, în general. *Măreția omului* este reliefată, în primul rând de originea sa. Într-un fel este înțeles și respectat omul dacă este văzut, ca având *origine dumnezeiască*, prin creație directă de către Dumnezeu, și altfel este înțeles și abordat acesta, dacă este considerat, ca un produs al unei evoluții a hazardului, cu un accent deosebit pus pe dimensiunea biologică a existenței sale, avându-și originea în lumea necuvântătoarelor. Fiind legat de Dumnezeu Cel viu, iubitor și desăvârșit, omul posedă în el aspirația după împlinirea ființei sale, stând în legătură de iubire și comuniune cu Dumnezeu, printr-un dialog permanent cu El.

În al doilea rând, pornind de la prima considerație, a originii sale transcendente, omul are o măreție aparte, prin faptul, că *el este persoană*. Caracterul de persoană al omului, îl scoate pe acesta din ansamblul creației, în general, îl particularizează și îl înalță deasupra întregii

creații a lui Dumnezeu, fără a-l izola de contextul în care el trăiește, de întregul cosmos; dimpotrivă, calitatea de persoană a omului îl motivează pe acesta, ca să pună pecetea persoanei sale asupra a tot ceea ce există, să pună amprenta muncii sale asupra lucrurilor de care el se folosește.

În al treilea rând, omul are această dimensiune personală a existenței sale, deoarece el este *chipul lui Dumnezeu – Iubire, Treime de Persoane veșnice*, desăvârșite și iubitoare, după al Cărui chip el a fost creat. Dumnezeu Revelației este un Dumnezeu Persoană, sau mai bine zis Treime de Persoane, Care prin om, Își arată iubirea Sa atotcuprinzătoare, chemându-l pe om, să se personalizeze tot mai mult, să iasă din universul impersonal și monoton al obiectelor, pentru ca acestea să devină apoi pentru el vehicule ale înălțării sale spre Dumnezeu Creatorul și Pronietorul tuturor.

În al patrulea rând, măreția omului se poate sesiza și atunci, când Dumnezeu intervine în existența umană, când el s-a îndepărtat de Dumnezeu prin mândire și neascultare, săvârșind păcatul înstrăinării de Dumnezeu, de sine însuși și de lumea creată de Dumnezeu. Această nouă intervenție a lui Dumnezeu în „istoria” vieții omului are loc prin Întruparea Cuvântului lui Dumnezeu, care echivalează cu o *reconfirmare a iubirii lui Dumnezeu față de om*, pentru ca acesta să fie readus de pe căile răului, ale stricăciunii, diavolului și morții, spre frumusețea și demnitatea cea dintâi, cu care a fost investit omul dintru început.

În fine, omul are o măreție deosebită și prin *destinul lui ultim*, care este acela, de a fi într-o comuniune de iubire veșnică cu Dumnezeu, în Împărăția Sa, unde să se împărtășească de o viață veșnică, plină de lumină, de bucurie și pace nesfârșită.

Mizeria omului înseamnă tocmai reversul a ceea ce înseamnă măreția lui: adică o existență care nu-și recunoaște originea sa înaltă, care tinde să se depersonalizeze

Continuare în pagina 5

Pr. Ioan TULCAN

Din sumar

- ◆ Examenul de licență la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad
pagina 3, F.A.
- ◆ Iertarea ca metodă modernă și universală în consiliere și psihoterapie
pagina 5, Dr. Adina Todea
- ◆ Știri
pagina 8

Să stăm neîncetat aproape de Domnul

Duminica a V-a după Rusalii. Vindecarea celor doi demonizați din ținutul Gadarei

„În vremea aceea, trecând Iisus dincolo, în ținutul Gadarenilor, L-au întâmpinat doi demonizați, care ieșeau din morminte, foarte cumpliți, încât nimeni nu putea să treacă pe calea aceea. Și iată, au început să strige și să zică: Ce ai Tu cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuiești? Departe de ei era o turmă mare de porci, păscând. Iar demonii Îl rugau, zicând: Dacă ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci. Și El le-a zis: Duceți-vă. Iar ei, ieșind, s-au dus în turma de porci. Și iată, toată turma s-a aruncat de pe țarm în mare și a pierit în apă. Iar păzitorii au fugit și, ducându-se în cetate, au spus toate cele întâmplate cu demonizații. Și iată toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui Iisus și, văzându-L, L-au rugat să treacă din hotarele lor. Și intrând în corabie, Iisus a trecut și a venit în cetatea Sa.” (Matei 8, 28-34; 9, 1).

Dreptmăritori creștini și creștine,

Șirul pasajelor Evanghelice duminicale post-cincizecime continuă astăzi cu o altă evocare menită să aducă prilej de învățătură, de meditație, de trăire duhovnicească înaltă în ambianța minunată a Sfintei Liturghii. Căci cuvântul Domnului e în consonanță, în armonie, cu atmosfera specială a oficiului liturgic. Aici, în acest mediu, Sfânta Evanghelie e citită ca lectură specială și explicată prin predică, ceea ce oferă un plus de înțelegere în fața oricărui demers ce ar reduce textul sacru la dimensiunea lui literar-istorică.

Evocarea evanghelică anterioară, precum și cea de acum ne pun în vedere importanța apropierii noastre de Domnul Iisus Hristos, Cel vădit și atunci și aieva, ca Izvorul vieții și al sănătății trupești și spirituale deopotrivă.

În prima parte a istorisirii minunate de astăzi, ni se descoperă faptul că demonii își strigă durerea resimțită de ei odată cu apropierea Domnului.

Ne reamintim cum, odinioară, prin creațiune Dumnezeu i-a așezat pe îngeri în proximitatea Sa, ca slujitori ai Săi, Părinții tâlcuindu-ne lucrarea lor cerească ca urcarea din slavă în slavă, întru o tot mai mare apropiere de Creator, niciodată cuprins sau atins pe de-a-ntregul. Din această slavă, datorită alegerii libere, parte dintre aceștia au căzut, prin mândrie, încât diavolul se manifestă întotdeauna ca cel care desparte, îngustează, separă, opunându-se mereu apropierii oamenilor de Dumnezeu.

Lucrarea lor distructivă se vede mai întâi în cei doi demonizați dar, mai apoi, și în porcii pe care îi omoară, înecându-i.

În aceeași cheie de înțelegere suntem invitați să privim și situația celor doi demonizați, căci chipul lor înfricoșător pentru oameni i-a adus în starea de a locui nu în case, cu semenii lor, ci în morminte. Re-

latarea evanghelistului este atât de puternică încât îi descrie ca fiind atât de cumpliți, fapt ce-i determină pe călătorii care treceau prin acele locuri să-i ocolească, înspăimântați fiind atât de înfățișarea lor cât și de purtarea lor. Așadar, demonizarea lor i-a despărțit pe aceștia doi de familie, de semeni și chiar de Dumnezeu.

Păruta apropiere dintre cei doi demonizați trebuie citită din perspectiva locuirii lor în morminte, încât ea trebuie văzută, de fapt, ca o mare însingurare. Mormintele reci și întunecate arată finitudinea unei existențe limitate ce desparte sufletul de trup și descompune trupul în țărână din care a fost zidit, datorită căderii adamice.

Pentru restaurarea chipului nostru stricat prin păcat și pentru transformarea gropii mortuare în laborator al Învierii, Fiul lui Dumnezeu s-a întrupat, a pățimit, a fost omorât și îngropat, dar a treia zi a Înviat. Prin El avem chezașia reunificării noastre ființiale, la Parusie.

În final, frapează nota discordantă, în profundă antiteză cu sutașul duminicii trecute, manifestată de către locuitorii Gadarei, păgubiți de pierderea porcilor lor. Dacă sutașul îl cheamă de Domnul Iisus în casa sa pentru a-i vindeca sluga suferindă, Gadarenii Îl alungă pe Hristos din hotarele lor, socotind prețul pierderii porcilor mult prea mare, în raport cu câștigarea celor două suflete, scăpate din stăpânirea demonilor.

Așadar, suntem invitați să reflectăm la cât de mult Îl lăsăm pe Domnul Iisus Hristos să se apropie de sufletele noastre. Asemăna-ne-vom sutașului sau gadarenilor? El vine mereu către noi. Fiecare Sfântă Liturghie este un prilej binecuvântat de întâlnire cu El. Să nu pregetăm la a ne deschide viața și a-L lăsa să intre. Venind, El ne va vindeca, ne va salva sufletele, căci este Fiul lui Dumnezeu.

Pr. Filip ALBU

Examenul de licență la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

În zilele de 8 și 9 iulie 2020 s-a desfășurat examenul de licență la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”, din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, potrivit Metodologiei în vigoare și a reglementărilor de distanțare socială, impuse de autorități.

La această sesiune s-au înscris candidați din promoția curentă și din promoția anterioară. Aceștia au susținut două probe orale, una la disciplina Teologie Dogmatică și o probă de specialitate. Apoi, fiecare candidat și-a prezentat lucrarea de licență, de față fiind și Înaltpreasfințitul Părinte dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului.

În cuvântul său, părintele decan, prof. dr. Cristinel Ioja, a mulțumit Înaltpreasfinției Sale pentru prezența la acest eveniment important din viața Facultății de Teologie din Arad, evidențiind faptul că „prin harul și purtarea de grijă a lui Dumnezeu încă o promoție de absolvenți încheie primul ciclu de formare teologic-academică și duhovnicească, cu toate provocările prezente în societate, în perioada pe care o parcurgem de câteva luni. Întreg corpul de profesori și ostenitori al facultății s-a mobilizat pentru ca studenții să fie cât mai puțin afectați în procesul educațional-formativ, cursurile și examenele fiind împlinite cu respectarea standardelor impuse. Nădăjduim că prin întreg actul academic școala noastră teologică va fi reușit să imprime în mintea și inima studenților și absolvenților

valorile perene ale Evangheliei Domnului Iisus Hristos, păstrate și promovate de Biserica Ortodoxă românească strămoșească, prin care aceștia să poată răspunde exigențelor actuale și viitoare, fie la altar, fie la catedra de religie ortodoxă”. Totodată, sfinția sa le-a mulțumit și absolvenților pentru întreg efortul depus de ei în desăvârșirea formării lor teologice, invitându-i să continue această lucrare prin cursurile de masterat oferite de facultatea arădeană, prin cele două programe masterale: *Doctrină și cultură creștină*, respectiv *Pastorație și viață liturgică*.

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei a felicitat Facultatea și pe absolvenții ei pentru rezultatele obținute pe parcursul anilor de studii universitare precum și la acest examen de licență, exprimându-și speranța că și prin această generație se va manifesta buna formație teologică și spirituală primită în această străveche vatră de cultură teologică, slujită astăzi de un colectiv de profesori implicați și responsabili.

Examenul s-a încheiat cu depunerea jurământului, în conformitate cu hotărârile Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Lumină pe cărarea mântuirii

Monahul ca și credinciosul caută permanent „Lumina care luminează pe tot omul care vine în lume.” (Ioan 1, 9), Dumnezeu fiind Cel care îi poate rezolva omului toate problemele sale.

Prin Hristos, care a reunit în El Însuși firea dumnezeiască cu cea omenească, are capacitatea să se facă un mic dumnezeu (theanthropos), deoarece a fost creat după „chipul și asemănarea lui Dumnezeu” sfințindu-se.

Cu cât omul se apropie de Dumnezeu cu atât omul Îl cunoaște mai mult. Rămânând în Hristos credinciosul aduce roade bune: „Eu sunt Vița, iar voi sunteți mlădițele. Cel ce rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă.” (Ioan 15, 5).

Omul luminat de Dumnezeu poate să ajungă să cunoască taine dumnezeiești, el poate să ajungă un adevărat filosof divin, un taumaturg sau chiar un sfânt. Răscumpărarea îl inspiră pe om la doxologii și imne fără de număr.

Mântuirea se dobândește și prin efortul credinciosului, de aceea monahii imploră zi și noapte mila lui Dumnezeu prin rugăciunea: „Miluiește-mă! Doamne miluiește-mă !” o cerere smerită, care îl lasă pe Dumnezeu să-și manifeste iubirea și mila Lui. Prin rugăciunea „Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu miluiește-mă pe mine, păcătosul!” credinciosul cere în același timp milă, dar și destrămarea păcatului, iertarea păcătosului.

Prin Iisus, Dumnezeu ne-a înfiat și ne-a dăruit îndrăzneală în fața Sa. Noi nu știm să ne rugăm, dar Duhul Sfânt se roagă pentru noi, după cuvintele inspirate ale Sfântului Apostol Pavel: „Nu știm cum să ne rugăm, dar Însuși Duhul Sfânt vine în ajutor slăbiciunilor noastre.” (Romani 8, 26).

„Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă, pe mine păcătosul!” numită și Rugăciunea lui Iisus este o rugăciune neîncetată a inimii, căci cine Îl iubește pe Dumnezeu nu poate să tacă, să nu se roage neîncetat și nimeni nu îi poate spune lui Iisus, Domn, decât în Duhul Sfânt.

„Fără rugăciune neîncetată nu e cu putință să te apropii de Dumnezeu” spunea Sfântul Isaac Sirul. Toți Sfinții Părinți subliniază importanța rugăciunii în scrierile lor. Iar rugăciunea naște iubirea de Dumnezeu. Mai exact iubirea de Dumnezeu se naște din rugăciunea inimii curate.

Cântarea Cântărilor amintește în acest sens: „De aceea fecioare te iubesc pe Tine, răpește-mă, ia-mă cu Tine.” (C. C. 1, 2-3) și „Sunt bolnavă de iubire.” (C.C. 5, 8).

Sfântul Maxim Mărturisitorul subliniază și el faptul că toate virtuțile conlucrează spre iubirea curată, iar aceasta din urmă se naște din rugăciune.

Un mare ascet mărturisește: „M-ai atras cu dorul tău, Hristoase, și m-ai preschimbat cu dumnezeiasca Ta dragoste.”

Dragostea nu te desparte de Hristos niciodată: „Cine ne va despărți de dragostea lui Hristos? Necazul sau strâmtorarea sau prigoana sau sărăcia sau primejdia sau robia?... Sunt convins că nici moartea, nici viața, nici îngerii... nici o altă creatură nu va putea să ne despartă de iubirea de Dumnezeu cea în Iisus Hristos, Domnul nostru.” (Romani 8, 37-39), afirma Sfântul Apostol Pavel, și aceasta pentru că „iubirea Domnului Iisus ne ține pe noi.” (II Corinteni 5, 14).

Dar pentru a dobândi iubirea lui Dumnezeu Sfinții Părinți ne recomandă asceza, postul, privegherile, rugăciunea și cumințenia, curăția de patimi și împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. E nevoie de multă luptă duhovnicească! E nevoie ca numele Domnului Iisus Hristos să strălucească în mintea și în inima noastră în timpul rugăciunii și astfel vom dobândi curăția sufletească.

Inima este locul unde Dumnezeu se întâlnește cu omul duhovnicesc, chiar dacă El locuiește departe de noi la milioane de ani lumină, iar „Găsirea lui Dumnezeu, este veșnica Lui căutare” afirma Sfântul Grogorie de Nyssa.

Natura ne dăruiește o cunoaștere imperfectă a lui Dumnezeu, chiar dacă: „cele nevăzute ale lui Dumnezeu se văd de la facerea lumii, înțelegându-se din

făpturi, adică veșnica Lui putere și dumnezeire.” (Romani 1, 20).

Sfintele Scripturi ne dăruiesc de asemenea o cunoaștere a lui Dumnezeu, dar mai completă. Sfintele Taine ne aduc mai aproape de Dumnezeu și ne determină să-L cunoaștem mai bine pe Dumnezeu.

Urcușul scării raiului, a scării virtuților l-au parcurs toți Sfinții Părinți și e cea mai bună cale de cunoaștere a lui Dumnezeu. Când mintea și inima curată îl văd pe Dumnezeu, atunci Împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul nostru.

Așadar inima e un spațiu sacru. Cine are inimă e plin de iubire. Inima e altarul iubirii. „Iubirea Lui Dumnezeu s-a revărsat în inimile noastre” (Romani 5, 5) sau „Lăudând și cântând Domnului în inimile noastre.” (Efeseni 5, 19).

Călugării îl laudă pe Domnul în inimile lor și la mănăstirea Cutulmuș. Mănăstirea Cutulmuș a fost construită de un voievod arab, în secolul al XII-lea, care s-a călugărit și și-a schimbat numele din Cutulmuș în Constantin. Ea are pe lângă ea un schit, schitul Cutulmuș. Această mănăstire a fost ajutată de mulți voievozi români: Nicolae Alexandru Basarab, Radu de la Afumați, Mircea Ciobanu, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Vlad Călugărul etc.

Se spune că mănăstirea a fost salvată în chip miraculos. Năvălind barbarii în Sfântul Munte, jefuind și arzând mănăstirile, când au ajuns în apropierea mănăstirii Cutulmuș, s-a lăsat o ceață atât de deasă și întunecată

încât barbarii nu mai vedeau nimic, și nu au mai găsit mănăstirea, fiind acoperită de harul lui Dumnezeu.

Maica Domnului este ocrotitoarea Sfântului Munte și ea face nenumărate minuni. Un om mergea regulat la biserică, participând la sfintele slujbe, dar nu se împărtășea. La sfârșitul slujbei, când alții se împărtășeau, ar fi vrut și el să se împărtășească, dar se socotea nevrednic și păcătos. Stând mai deoparte și privind la icoana Maicii Domnului a văzut-o vie, iar ea, uitându-se cu blândețe la el, i-a zis: „De ce nu te împărtășești?” „Preasfântă Stăpână sunt nevrednic” a răspuns el. Atunci stăpâna i-a zis: „Vrednici nu vom fi niciodată, du-te și te împărtășește” Auzind acestea, tânărul a început să plângă în hohote și așezându-se într-un colț, a rămas acolo, continuându-și pocăința.

Prof. Amalia STANA

Măreția și mizeria omului

Urmare din pagina 1

tot mai mult, confundându-se în lumea obiectelor materiale și a gustării plăcerilor periferice ale vieții și confundarea lui continuă în întunericul spiritual al răului, al patimilor de tot felul. Altfel spus, omul se complăce într-o mizerie a vieții greu de suportat și din care nu găsește, sau nu vrea să găsească calea izbăvitoare. Este tragedia omului autonom, fără nici o referință la transcendența originii sale, sigur pe neputința și limitele sale, pe care dorește să le considere criterii supreme de viață și de manifestare în lume. De aceea, atâta timp cât omul nu-și reconsideră originea, sensul și scopul vieții sale, el va rămâne prizonierul propriilor sale neputințe, care vor aduce un întreg cortegiu de suferințe morale și fizice, îndepărtându-l de scopul pe care i l-a fixat Dumnezeu dintru început.

De aceea, orice discurs despre om trebuie să ia în considerare originea sa, sensul vieții sale și împlinirea reală a acestui sens, prin ancorarea existențială într-un alt plan al existenței, de unde îi vine lumina vieții. Altfel, omul va rămâne captiv într-o viziune, în care nu mai este posibil nimic creator, nou, viu și durabil, cu adevărat.

Omul autonom, care este recomandat astăzi, de o societate ce tinde să se secularizeze tot mai mult, este omul însingurat, debusolat, cu o viață interioară pustie, și prin care răzbat patimile cele mai mizerabile, dincolo de care, acesta nu mai vede orizonturile unui punct de lumină, care să-l însenineze. Numai înțelegerea omului așa cum ne învață Evanghelia și Biserica lui Hristos oferă omului de astăzi speranță, lumină și adevărata bucurie a vieții.

Liturghie Arhierescă și hirotonie întru diacon în Parohia Arad-Micalaca Veche II

În Duminica a IV-a după Rusalii (a vindecării slugii sutașului), Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă în biserica cu hramul „Nașterea Domnului”, a Parohiei Arad-Micalaca Veche II, înconjurat de soborul slujitorilor acestei parohii, din care a făcut parte și Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial și în prezența credincioșilor parohiei.

Cuvântul de învățătură rostit de către Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a fost pus sub titlul „Podoaba Casei Domnului” (și pe baza citirilor scripturistice ale duminicii: Rom. 6, Mt. 8) cum auzim în rugăciunea Sfintei Liturghii ce amintește credincioșilor că înșiși fac parte din aceasta în înțelesul Bisericii ca instituție de unde casa fiecăruia este o mică biserică, după cum și familia creștină care o locuiește este considerată asemenea. În citirile scripturistice duminicale care au urmat Praznicului Rusaliiilor s-a putut învăța despre însușirile Bisericii cu cei care o alcătuiesc pe temelia Sfinților Apostoli sub grija lui Dumnezeu iar acum faptul că și casa fiecărui credincios trebuie să fie ca o biserică încât cuvântul lui Dumnezeu să pătrundă peste tot învrednicind pe toți să-l primească cu vrednicie și înșiși să se facă vrednici de a face parte din Biserică și a intra în ea în accepțiunea de lăcaș sfânt, care cere și ținuta corespunzătoare. Conștiința sutașului din Sfânta Evan-

ghelie este pilduitoare în acest înțeles. de altfel, rânduiala Sfintei Împărtășanii este grăitoare pentru toți cei care o împlinesc cu vrednicie, a amintit Înaltpreasfinția Sa.

În cadrul slujbei, Chiriarhul arădean a hirotonit întru diacon pe tânărul Gaiță Dan-Alexandru, acesta urmând a fi hirotonit preot pe seama Parohiei Rădești, Protopopiatul Sebiș. La finalul slujbei, Înaltpreasfinția Sa l-a hirotesit duhovnic pe Părintele Adrian Crainic, noul preot al Parohiei Sântana II, Protopopiatul Arad.

Răspunsurile liturgice au fost oferite de Corul Mixt „Nașterea Domnului” al Parohiei Micalaca Veche II, dirijat de Prof. Laura Roșu.

În numele preoților și credincioșilor parohiei, părintele paroh Mircea Bupte i-a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru prezența și slujirea în mijlocul acestei comunități parohiale.

PS Părinte Emilian Crișanul a resfințit biserica din Șepreuș

Chemați deja spre sfințenie fiind, încă din primele două Duminici de după Rusalii, după modelul Tuturor Sfinților și a Sfinților Români, și aflând din cea de a treia că grijile vieții greșit dozate și direcționate ne țin departe de vocația noastră, astăzi, Duminica a IV-a după Rusalii ne aduce înaintea sufletului și a minții un dialog al credinței între Mântuitorul și sutașul care avea o slugă ce „rău se chinuia”.

Iubirea, smerenia, credința sunt mesajele acestei Duminici, coborâte din Cuvânt de Evanghelie prin pilda credinței nestrămutate a sutașului. Nu aduce sluga, nu o coboară prin acoperișul casei, nu cere să Se atingă de ea ci la răspunsul Mântuitorului că „voi veni și îl voi vindeca”, acesta reușește să Îl uimească chiar și pe Hristos prin cuvintele „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul casei mele, ci zi numai cu cuvântul și se va vindeca sluga mea”.

Tulburător și greu și numai de privit spre o astfel de măsură a credinței despre care Însuși Mântuitorul avea să spună: „Adevărat grăiesc vouă: la nimeni, în Israel, n-am găsit atâta credință”.

Despre credința sutașului din Evanghelia de astăzi, mântuire și responsabilitatea folosirii cuvântului a vorbit astăzi și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, aflat în Parohia Șepreuș din Arad, unde, împreună cu un

sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă. Bucuria tuturor celor care s-au părtașit astăzi de această împreună-rugăciune cu ierarhul arădean a fost cu atât mai mare cu cât pe lângă Sfânta Liturghie, au fost sfințite lucrările (refacerea catapetesmei, parte din pictura interioară, pardoseala, exteriorul, acoperișul, Capela mortuară) de care Părintele paroh și credincioșii s-au îngrijit pentru ca biserica cu hramul „Buna Vestire” în haină se sărbătorească să fie la fiecare liturghie. Iar pentru că Părintele Florin Horațiu Borca, împreună cu familia, a arătat prin fapte că a înțeles lucrarea în Biserică a fost hirotesit iconom stavrofor.

Tot astăzi, și tot în mijlocul comunității din Șepreuș, Protopopiatul Arad, tânărul Sebastian Bunteanu a fost hirotonit diacon pentru Parohia Șomoșeș, iar

Constantin Daniel Sbârcea hirotonit întru preot pentru Parohia Agrișu Mic.

La momentul rânduit, Preasfințitul a rostit cuvântul de învățătură cu tema „Solidaritate prin rugăciune, bunătate și cuvânt bun”.

„Evanghelia Duminicii a IV-a după Rusalii (Matei 8, 5-13) ne relatează cum Domnul nostru Iisus Hristos a vindecat în Capernaum pe servitorul unui sutaș sau centurion roman. Vindecarea unui om bolnav de alt neam decât evreu și de altă religie, prevestește faptul că Evanghelia lui Hristos va fi propovăduită la toată lumea, fiindcă Dumnezeu iubește pe toți oamenii. Totodată, acest eveniment arată că mântuirea nu este un program, nu este un lucru prestabilit, nu este o problemă fixă. Mântuirea nu este a omului, ci este a lui Dumnezeu. De aceea nu avem voie să ne mândrim nici chiar cu faptele pe care noi le facem în vederea mântuirii.

Sutașul arată că mântuirea este întâlnirea cu Dumnezeu, cunoașterea lui Dumnezeu, iar această minune nu are limite și legi. Luând în considerare acest comportament, Sfântul Apostol Pavel spune atât de elocvent: „Păgânii care nu au lege din fire fac cele ale legii”. Sutașul nu a avut legea lui Moise, ci a avut bunătate și această bunătate l-a dus la Domnul Hristos. Dacă nu ar fi iubit pe sluga lui, n-ar fi avut prilejul să se adreseze lui Dumnezeu: „Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog, chinându-se cumplit”. Iar Domnul l-a lăudat pentru credința lui și i-a vindecat sluga.

Este impresionantă credința puternică și deloc sofisticată a sutașului. Smerenia lui este semnificativă, arătând că nu este vrednic să primească în casa lui pe Mântuitorul Iisus Hristos. Vedem că valoarea perso-

nei umane este mai presus de orice rang și stare a vieții. Observăm de asemenea că, cuvântul Domnului Hristos ridică din boală și din moarte persoana umană, dăruind sănătate și viață.

Evanghelia ne determină să ne gândim și la forța cuvântului mobilizator a sutașului și la puterea cuvântului vindecător și dătător de sănătate a Domnului Hristos.

De aceea, trebuie să folosim cu toată responsabilitatea cuvântul, deoarece cuvântul poate vindeca sufletește și poate răni. Să ne rugăm pentru cei bolnavi, pentru cei care nu se pot ruga și pentru cei care au nevoie de rugăciunea noastră, fiindcă Dumnezeu primește rugăciune pe care o săvârșim în biserică, acasă și pretutindeni. Să luăm exemplul de credință, pe cât de simplă pe atât de puternică, de la acest sutaș păgân. Să căutăm smerenia lui și să nu ne lăsăm biruiți de mândrie ori de o prea bună părere despre noi înșine. Solidaritatea cu oamenii aflați în dificultăți, rugăciunea și cuvântul ziditor să le practicăm pentru a cultiva comuniunea cu Dumnezeu și cu semenii.”, a spus Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul. 5 iulie 2020, o zi de frumoasă sărbătoare în Parohia Șepreș, unde preoții, diaconii, autoritățile locale, județene și centrale, și credincioșii, adunați în împreună-rugăciune cu Ierarhul lor au trăit momente de o deosebită încărcătură duhovnicească.

O zi și o Sfântă Liturghie, la finalul căreia Preasfinția Sa a adresat cuvinte de apreciere pentru frumusețea lucrării din Parohia Șepreș, pentru frumoasa conlucrare din comunitate, iar Părintele Paroh a mulțumit, la rândul său, Preasfințitului Emilian pentru prezență, pentru distincția primită, și Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului, pentru toată dragostea.

Slujire Arhierescă și hirotonie de diacon în Catedrala Veche din Arad

Sâmbătă, 4 iulie 2020, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului a săvârșit slujba Sfintei Liturghii în biserica „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Arad.

Alături de Preasfinția Sa au slujit și Arhid. Mircea Proteasa, consilier economic, Pr. Flavius Petcuț, protopopul Aradului, Pr. Gabriel Streulea, Pr. Mirel Lazăr de la Parohia Șeitin, Pr. Radu Kosztner de la Parohia Pecica I și Arhid. Gheorghe Lehaci.

În cadrul slujbei, Ierarhul l-a hirotonit pe tânărul Daniel-Constantin Sbârcea întru diacon, acesta urmând a fi hirotonit preot pe seama Parohiei Agrișu Mic, Protopopiatul Ineu.

La finalul slujbei, Preasfinția Sa l-a prezentat pe Părintele Gabriel Streulea, noul preot slujitor al Catedralei Vechi, dirijor al Corului psaltic „Sfântul Ioan Damaschin”, inspector eparhial misionar în cadrul Centrului Eparhial, fost preot paroh în Șilindia și co-

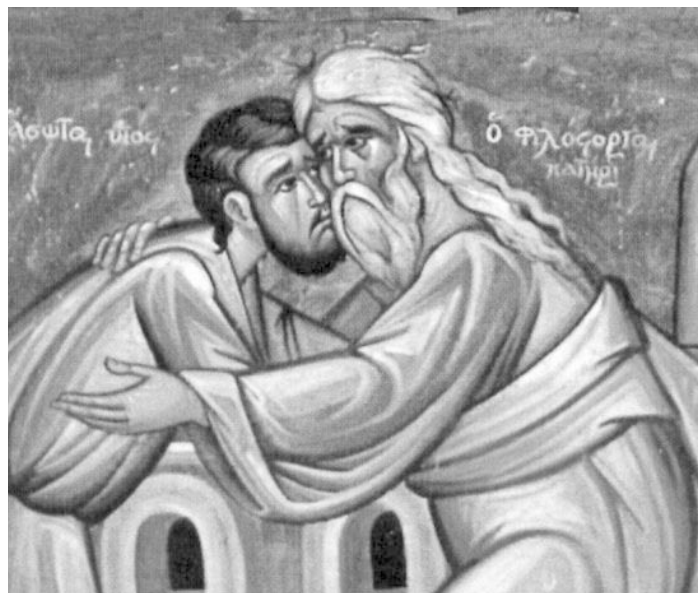
ordonator al Cercului misionar Târnova, Protopopiatul Ineu. Preasfințitul Părinte Emilian i-a felicitat pe cei doi slujitori tineri, după care le-a vorbit celor prezenți despre Taina Preoției, importanța activităților cu tineretul în parohie și misiunea ce o are de îndeplinit preotul în acest sens.

Iertarea ca metodă modernă și universală în consiliere și psihoterapie

Situațiile de abuz / violență psihologică și fizică, care includ rănirea, jignirea, relele tratamente, sunt în centrul preocupărilor consilierii și psihoterapiei, incluzând aici și consilierea pastorală. Rezolvarea acestor situații implică adesea iertarea agresorului. Cu toate că în mod practic consilierea și psihoterapia s-au lovit dintotdeauna de această problematică a iertării se poate spune că, până de curând, această temă a fost ignorată și a primit o atenție redusă în literatura de specialitate. Această marginalizare conceptuală a fost operată ideologic, datorită evidentei asocieri ideologice între iertare și tradiția iudeo-creștină. Această marginalizare a fost operată în psihanaliză de la începuturi, de Freud, ea intrând în atenția teoretică a psihanalizatorilor destul de recent. Studii mai noi psihanalitice conceptualizează și explorează și calea care duce la iertare (Macaskill Ann, *The treatment of forgiveness in counselling and therapy*, Sheffield Hallam University, *Counselling Psychology Review*, 20(1), 2005, pag. 26-27).

Sunt identificate o serie de dificultăți de analiză datorate asocierii cu justiția naturală. Pericolele identificate în patologizarea situațiilor în care nu poate interveni iertarea au fost studiate în direcțiile de psihologie pozitivă. Analiza și studiul cazistic al procesului de iertare, ca proces psihologic vindecător, are un mare potențial de cercetare în consiliere. Trebuie avute în vedere atât beneficiile iertării în însănătoșirea cât și rezolvarea dilemelor interioare ale clienților în ceea ce o privește. Cele mai multe studii asupra iertării provin din mediul academic fiind încă puțin exploatată prin studii practice, deși practicienii se confruntă frecvent cu această problemă. Preocupări mai consistente în ce privește analiza iertării, ca proces terapeutic, apar după anii 90, prin studiile lui Beck (1995), Ellis and Dryden (1997). Ideea avansată de aceste studii este că în mod virtual orice tulburare umană provine din blamarea fie a societății, fie a propriei persoane, pentru situațiile de viață defavorabile.

Barierele ideologice pozitiviste, care au vrut ca psihologia să se desprindă categoric de teologia creștină, au făcut ca asocierea dintre iertare și creștinism să ducă la

o tendință „anti iertare”, în literatura psihologică. Fiind considerat un concept teologic s-a încercat exploatarea lui fără sfera religioasă care îl definește dar cu un nivel scăzut de interes atât în mediul psihologilor practicieni cât și în mediul academic. Această perspectivă delataționistă, care considera iertarea puțin aplicabilă în consiliere și psihoterapie, datorită încărcăturii religioase, s-a schimbat în ultimul timp, în beneficiul evident al celor consiliați (Macaskill Ann, *The treatment of forgiveness in counselling and therapy*, Sheffield Hallam University, *Counselling Psychology Review*, 20(1), 2005, pag. 26-27).

Consilierea pastorală ortodoxă va folosi din plin această metodă, fiind în specificul ritualic și spiritual al bisericii răsăritene. În spațiul liturgic ortodox se acordă momente centrale și esențiale iertării, includerea ei ritualică accentuând necesitatea ei spirituală. Iertarea trebuie să funcționeze pe 3 nivele, cel superior al relației cu Dumnezeu, în relația cu tine însuși și în relația cu aproapele. Unul din momentele de început ale Tainei Mărturisirii este tocmai această verificare a „dușmanilor”, interni și externi, iertarea, împăcarea interioară fiind condiția absolut necesară a evoluției spirituale.

Dr. Adina TODEA

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.